



**СИЛАБУС**  
**вибіркового освітнього компонента**  
**«РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ»**

освітньої програми Початкова освіта  
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка  
спеціальності 013 Початкова освіта  
освітнього рівня бакалавр  
IV курс, 7-й семестр

**I. Опис дисципліни**

| Навчальне навантаження з дисципліни  |               | Методи навчання і форми контролю  |
|--|---------------|---|
| Кількість кредитів - 6   |               | <b>Методи навчання:</b><br>1. За джерелом передачі інформації: <i>словесні, наочні, практичні.</i><br>2. За рівнем пізнавальної активності: <i>репродуктивні, пояснювально-ілюстративні, проблемного викладу, частково-пошукові, дослідницькі.</i><br>3. За логікою розгортання змісту: <i>індуктивні, дедуктивні, традиційні.</i><br>4. Інноваційні: <i>проектні, інтерактивні, методи дистанційного навчання.</i> |
| Загальна кількість годин - 180   |               |   |
| <i>Денна</i>   | <i>Заочна</i> |   |
| <b>Лекції:</b>   |               |   |
| <b>20</b>  | <b>10</b>     |   |
| <b>Практичні заняття:</b>  |               |   |
| <b>40</b>  | <b>14</b>     |   |
| <b>Лабораторні заняття:</b>  |               | <b>Форми поточного контролю:</b><br>модульні контрольні роботи  |
| <b>18</b>  | <b>-</b>      |   |
| <b>Самостійна робота:</b>  |               |   |
| <b>102</b>   | <b>156</b>    |   |
| <b>Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:</b>                            |               |   |
| <b>1/2</b>   | <b>1/18</b>   |   |
| <b>Тижневе навантаження (год.)</b><br>- аудиторне: 6<br>- самостійна робота: 8 |               | <b>Форма підсумкового контролю:</b><br><b>залік</b>   |
| <b>Мова навчання - українська</b>  |               |   |

**Предметом вивчення освітнього компонента** є теорія і практика формування готовності майбутніх учителів до розвитку критичного мислення молодших школярів в освітньому процесі в умовах НУШ.

**Міждисциплінарні зв'язки:** даний освітній компонент враховує попередню підготовку студентів із фахових дисциплін: педагогіка та усі методики навчання освітніх галузей початкової школи, що забезпечує базу для наступного поглиблення знань, умінь та навичок у ході педагогічних практик.

**Мета вивчення** вибіркового освітнього компонента полягає у формуванні у студентів системи знань про технологію розвитку критичного мислення молодших школярів та умінь впроваджувати цю технологію у професійно-педагогічній діяльності в умовах НУШ.

**Основними завданнями** вивчення вибіркового освітнього компонента є: ознайомлення майбутніх учителів початкової школи з різними стратегіями технології розвитку критичного

мислення, озброєння студентів знаннями та уміннями організації, проєктування, проведення та аналізу освітнього процесу на основі цієї технології з метою формування критичного мислення учнів початкової школи.

## II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:

**Інтегральна компетентність.** Здатність студента самостійно і комплексно здійснювати трудові функції вчителя початкових класів, розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі початкової освіти із застосуванням сучасних досягнень педагогіки та інших наук з розумінням відповідальності за свої дії.

| №  | Результати навчання   | Компетентності   |
|----|---|--|
| 1  | <p><b>ПР-07</b> Здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання. Планувати динаміку розгортання змісту освітніх галузей та професійний саморозвиток вчителя.</p>  | <p><b>СК-4.</b> Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу; планувати та організувати взаємодію з батьками молодших школярів засобами різних методів, форм співпраці та надавати їм консультативну допомогу щодо сімейного виховання дитини; формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організувати їхню пізнавальну діяльність.</p> <p><b>СК-6</b> Здатність організувати освітній процес в початковій школі, з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій як цілісну систему формування особистості дитини молодшого шкільного віку у взаємозв'язку всіх його компонентів (мети і завдань, чинників впливу, закономірностей і принципів, методів, прийомів, засобів, форм навчання і виховання, діагностики й корекції результатів).</p> |
| 2  | <p><b>ПР-12</b> Застосовувати в педагогічній діяльності методи та прийоми навчання, ефективні інноваційні підходи у роботі з молодшими школярами, як в стандартних, так і в нестандартних ситуаціях освітнього процесу, також реалізовувати міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей початкової школи. Узагальнювати власний педагогічний досвід, оцінюючи результативність застосування навчальних матеріалів для учнів, системи уроків, методичних рекомендацій з використання сучасного досвіду організації освітнього процесу Нової української школи.</p> | <p><b>СК-7</b> Здатність здобувача вищої освіти використовувати теоретичні знання та практичні уміння з циклів загальної, професійної, науково-предметної та практичної підготовки для моделювання змісту навчання відповідно до очікуваних результатів добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування в учнів ключових і предметних компетентностей у процесі вивчення освітніх галузей початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної).</p>   |
| 3. | <p><b>ПР-10</b> Використовувати в освітній практиці сучасні прийоми оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, здійснювати формувальне, поточне і</p>  | <p><b>СК-9.</b> Здатність здобувача вищої освіти до різних видів оцінювання навчальних досягнень молодших школярів з освітніх</p>  |

|  |   |
|--|---|
| підсумкове оцінювання навчальних досягнень учнів, застосовувати прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами. | галузей початкової школи на засадах компетентнісного підходу. |
|--|---|

### III. Тематичний план освітнього компоненту

На вивчення освітнього компоненту відводиться **6 кредитів ЄКТС 180 годин**.

| № з/п   | Назви модулів і тем   | Кількість годин<br>(денна форма навчання) |        |           |            |     | Кількість годин<br>(заочна форма навчання) |        |                            |            |     |
|---|---|---|--------|-----------|------------|-----|--|--------|----------------------------|------------|-----|
|   |   | Аудиторні                                 | Лекції | Практичні | Лабораторн | СРС | Аудиторні                                  | Лекції | Практичні<br>(семінарські) | Лабораторн | СРС |
| <b>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи технології розвитку критичного мислення</b>      |   |   |        |           |            |     |  |        |                            |            |     |
| 1   | Тема 1.1. Сутність, мета та завдання технології критичного мислення. Історія її виникнення й розвитку. Особливості навчання критичного мислення, критерії та показники критичного мислення.                             | 4   | 2      | 2         | -          | 10  | -  | -      | -                          | -          | 18  |
| 2.  | Тема 1.2. Рівні мислення і як вчити учнів ставити запитання різних рівнів. Таксономія навчальних цілей і результатів. Таксономія Блума. Багаторівневе опитування. Функції та можливості закритих та відкритих запитань. | 8   | 2      | 4         | 2          | 12  | 4  | 2      | 2                          |            | 18  |
| 3.  | Тема 1.3. Як працювати зі спірними запитаннями. Дискусія у навчанні. Як застосувати спірні запитання у навчанні ефективно.  | 8   | 2      | 4         | 2          | 10  | 4  | 2      | 2                          |            | 20  |
| <b>Змістовий модуль 2. Моделювання уроків за технологією розвитку критичного мислення</b> |   |   |        |           |            |     |  |        |                            |            |     |
| 4   | Тема 2.1. Організація навчання з розвитку критичного мислення. Структура і методика (технологія) уроку з розвитку критичного мислення учнів. Реконструювання традиційного уроку в                                       | 4   | 2      | 2         | -          | 10  | 2  | -      | 2                          | -          | 20  |

|                        |   |           |           |           |           |            |           |           |           |          |            |
|------------------------|---|-----------|-----------|-----------|-----------|------------|-----------|-----------|-----------|----------|------------|
|                        | урок розвитку критичного мислення. Метод, прийом та стратегія навчання.   |           |           |           |           |            |           |           |           |          |            |
| 5.                     | Тема 2.2. Загальні стратегії розвитку критичного мислення молодших школярів.  | 16        | 4         | 8         | 4         | 14         | 6         | 4         | 2         |          | 20         |
| 6.                     | Тема 2.3. Стратегії розвитку критичного мислення - графічні організатори.   | 16        | 4         | 8         | 4         | 14         | 4         | 2         | 2         | -        | 20         |
| 7                      | Тема 2.4. Групові стратегії навчання.   | 10        | 2         | 6         | 2         | 16         | 2         | -         | 2         | -        | 20         |
| 8.                     | Тема 2.5. Проектування та конструювання уроків з різних освітніх галузей з розвитку критичного мислення. Як застосувати запитання у рефлексії на уроці. | 12        | 2         | 6         | 4         | 16         | 2         | -         | 2         |          | 20         |
| <b>Разом: 180 год.</b> |   | <b>78</b> | <b>20</b> | <b>40</b> | <b>18</b> | <b>102</b> | <b>24</b> | <b>10</b> | <b>14</b> | <b>-</b> | <b>156</b> |

**IV. Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами**  
**Змістовий модуль 1. Теоретичні основи технології**  
**розвитку критичного мислення**

**Тема 1.1.** Сутність, мета та завдання технології критичного мислення. Історія її виникнення й розвитку. Особливості навчання критичного мислення, критерії та показники критичного мислення.

1. Що таке критичне мислення? Сутність і поняття.
2. Основні завдання технології критичного мислення, її результати.
3. Історія виникнення та розвитку технології критичного мислення.
4. Які є особливості навчання критичного мислення. Які характеристики КМ мають бути враховані під час навчання.
5. Які є цінності критично мислячої людини?
6. Яких інтелектуальних стандартів або правил ефективного мислення має дотримуватись учитель.

**Тема 1.2.** Рівні мислення і як вчити учнів ставити запитання різних рівнів.

Таксономія навчальних цілей і результатів. Таксономія Блума. Багаторівневе опитування. Функції та можливості закритих та відкритих запитань.

1. Як пов'язані розвиток критичного мислення і запитання?
2. Як сприяти розвитку критичного мислення за допомогою запитання?
3. Які є поширені помилки вчителів у процесі запитання? На що ще потрібно зважати, ставлячи питання?
4. Таксономія навчальних цілей і результатів. Таксономія Блума.
5. Які запитання може застосовувати вчитель для розвитку критичного мислення учнів.
6. Функції та можливості закритих та відкритих запитань:
  - 6.1. Як «працюють» закриті й відкриті запитання?
  - 6.2. Які запитання є фокусуючими, додатковими та оцінювальними?
  - 6.3. Яке місце посідають закриті та відкриті запитання у структурі уроку?
  - 6.4. Як застосувати закриті і відкриті запитання у роботі з візуальними джерелами інформації.

6.5. Як вчимо учнів ставити закриті і відкриті запитання? (Метод «Товсті» й «тонкі» запитання; Метод «Питальні слова»; Метод «Запитай і відгадай»; Метод «Банк запитань»; Метод «Почережні запитання»; Метод «Техніка формулювання запитань»).

**Тема 1.3.** Як працювати зі спірними запитаннями. Дискусія у навчанні. Як застосувати спірні запитання у навчанні ефективно.

1. Яке запитання вважаємо спірним?
2. Чому спірне запитання іноді називають проблемним?
3. Що таке дискусія у навчанні?
4. Як застосувати спірні запитання у навчанні ефективно?
  - 4.1. Метод «Неперервна шкала думок»
  - 4.2. Метод «Обмін проблемами»
  - 4.3. Метод «Одна хвилинка»
  - 4.4. Метод «Павутиння дискусії»
  - 4.5. Метод «Письмова (тиха) дискусія»
  - 4.6. Метод «Письмові дебати»
  - 4.7. Метод «Займи позицію»
  - 4.8. Метод «Карусель»
  - 4.9. Метод «Дискусія в колі»
  - 4.10. Метод «Дебати»
  - 4.11. Метод «Дерево рішень»
  - 4.12. Метод «Карткова дискусія».

## **Змістовий модуль 2. Моделювання уроків за технологією розвитку критичного мислення.**

**Тема 2.1.** Організація навчання з розвитку критичного мислення. Структура і методика (технологія) уроку з розвитку критичного мислення учнів. Реконструювання традиційного уроку в урок розвитку критичного мислення.

1. Якою є структура уроку з розвитку критичного мислення.
2. Реконструювання традиційного уроку в урок розвитку критичного мислення.
3. Які інструменти може використовувати вчитель для розвитку КМ.
4. Що таке метод навчання, прийом та стратегія навчання. Як метод пов'язаний з частиною уроку.
5. Що треба враховувати, обираючи методи для уроку.

**Тема 2.2.** Загальні стратегії розвитку критичного мислення молодших школярів.

1. *Стратегія «Мозкова атака»*
2. *Стратегія «Асоціативний куш (гронування)»*
3. *Стратегія «Передбачення»*
4. *Стратегія «Кероване читання (читання з передбаченням)»*
5. *Стратегія «Кероване читання із використанням таблиці передбачень»*
6. *Стратегія «Запитання до автора»*
7. *Стратегія «Щоденник подвійних нотаток»*
8. *Стратегія «Кубування»*
9. *Стратегія «Читання з позначками (система «поміч»)»*
10. *Стратегія «Попереднє керівництво»*
11. *Стратегія «Сенквейн (сенкан, п'ятирядок)»*

**Тема 2.3.** Стратегії розвитку критичного мислення - графічні організатори.

1. Понятійна таблиця
2. Таблиця «Аналіз ознак поняття»
3. Діаграма Венна
4. Фішбоун
5. Т-схема (схема «Так/ні»)
6. Дискусійна сітка Алверманна
7. Шкала ставлення «Так/ні»

8. Таблиця для порівняння текстів
9. Таблиця «ЗХВ» (Знаю — Хочу знати — Вивчаю).

**Тема 2.4.** Групові стратегії навчання.

Що таке групове навчання?

Які ролі можуть виконувати учні, працюючи в групах?

Методика взаємних запитань

Читання в парах / складання стислого переказу в парах

Передбачення в парах за ключовими словами

Взаємонавчання

Порушена послідовність

Огляд галереї

Круглий стіл

Ручки на середину

Джигсоу I (мозаїка I)

Джигсоу II (мозаїка II)

**Тема 2.5.** Проектування та конструювання уроків з різних освітніх галузей з розвитку критичного мислення. Як застосувати запитання у рефлексії на уроці.

1. Проектування та конструювання уроків з мовно-літературної галузі.
2. Проектування та конструювання уроків з математичної галузі.
3. Проектування та конструювання уроків з природничої галузі.

**V. Завдання до самостійної роботи студентів та форми контролю за їх виконанням**

| № з/п | Зміст завдань для самостійної роботи   | Форма звітності                                  | Рекомендовані інформаційні джерела (основні) |
|-------|--|--|--|
| 1     | Дослідження питання історії розвитку технології критичного мислення, скласти хронологію.   | Письмовий аналіз                                 | 1,3,8,11,14, 15,17.                          |
| 2.    | 1.Придумати декілька запитань, якими, на вашу думку, часто задаються люди, які мислять критично.<br>2.Придумайте (згадайте) життєві ситуації, в яких вам або іншим людям потрібне критичне мислення.   | Твір-роздум                                      | 1,3,8, 14, 15,17.                            |
| 3.    | Переглянувши відео, порівняти таксономію навчальних цілей Блума та Андерсона (що спільне і що відмінне). На кожний рівень мислення скласти по 3 запитання на 3 освітні галузі.<br><a href="https://www.youtube.com/watch?v=JRXCCu_LJnA">https://www.youtube.com/watch?v=JRXCCu_LJnA</a>  | Порівняльна таблиця, таблиця запитань за рівнями | основні -1,3,8, 14, 15,17,18.                |
| 4.    | Розробити зміст 2-х стратегій з числа запропонованих закритих і відкритих запитань (Метод «Товсті» й «тонкі» запитання; Метод «Питальні слова»; Метод «Запитай і відгадай»; Метод «Банк запитань»; Метод «Почережні запитання»; Метод «Техніка формулювання запитань») на змісті курсу ЯДС, літературного читання або української мови (3 клас). | Міні-проект уроку                                | 2,6,14,15, 17, 18, 19, 20.                   |
| 4     | Опрацювати розділ 4 посібника «Запитання на уроці: Навіщо? До кого? Як і про що?»: Метод. посібник для вчителів загальноосвітніх шкіл / О. Пометун. – Київ, 2019. – 96 с.<br>На основі аналізу матеріалу змодельовати структуру уроку читання в 4 класі на тему «Чи  | Проект уроку                                     | 6,9,11,14,15,17,18,19,22                     |

|     |   |                     |   |
|-----|---|---------------------|---|
|     | розуміємо ми природу?» з використанням спірних запитань.  |                     |   |
| 5   | Розробити <i>стратегію</i> «Кубування», «Ромашка Блума» або 6 капелюшок (на вибір) для уроків літературного читання в 3 класі ( за навчальною програмою Савченко або Шияна)                     | Фрагмент уроку      | <i>основні - 6,9,11,14,15,17,18,19,22</i> |
| 6   | Розробити фрагменти уроків з використанням графічних організаторів Діаграма Вена, Фішбоун, Т-схема (схема «Так/ні») для курсу ЯДС в 3-4 класах (за навчальною програмою Савченко або Шияна).    | Міні – проект уроку | <i>основні - 6,9,11,14,15,17,18,19,22</i> |
| 7   | Розробити фрагмент уроку з літературного читання або курсу ЯДС для 4 класу, використовуючи групову стратегію Джигсоу I (мозаїка I) та Джигсоу II (мозаїка II).                                  | Міні – проект уроку | <i>основні - 6,9,11,14,15,17,18,19,22</i> |
| 8   | Проаналізувати методичну літературу і скласти різновиди проведення парної і групової роботи з учнями на уроках з розвитку критичного мислення   | Доповідь письмова   | <i>основні - 6,9,11,14,15,17,18,19,22</i> |
| 9   | Скласти таблицю всіх стратегій розвитку критичного мислення учнів, розподіливши їх використання на певних етапах уроку (викликання (актуалізація), усвідомлення змісту, міркування (рефлексія). | Таблиця             | <i>основні - 6,9,11,14,15,17,18,19,22</i> |
| 10  | Розробити інтегрований урок з використанням стратегій розвитку критичного мислення учнів ( для 1-2 класу НУШ) на прикладі курсу «Я досліджую світ»).  | Творчий проект      | <i>основні - 6,9,11,14,15,17,18,19,22</i> |
| 11  | Розробити урок математики «Таблиця множення 6» (3 клас) з використанням стратегій розвитку критичного мислення учнів. Аргументуйте ваш вибір і доречність стратегій.                            | Проект уроку        | <i>Основні- 6,9,11,14,15,17,18,19,22</i>  |
| 12. | Розробити фрагмент уроку української мови з використанням стратегій розвитку критичного мислення учнів на рефлексію (оцінювання) навчальних досягнень учнів (клас на вибір).                    | Проект уроку        | <i>основні - 6,9,11,14,15,17,18,19,22</i> |
| 14. | Дослідження досвіду впровадження технології розвитку критичного мислення учнів в інших країнах.   | Презентації         | Інтернет-ресурси.                         |

## V. Контроль якості знань студентів

### 5.1. *Форми і методи поточного контролю*

Форми поточного контролю: модульні контрольні роботи.

Методи поточного контролю: усне опитування, тести, практичні завдання.

### 5.2. *Форми і методи підсумкового контролю*

**Залік, 100 балів поточної успішності.**

## VII. Інформаційні джерела для вивчення курсу

### Основна

1. Архіпова Є. О. Критичне мислення як необхідна складова розумової діяльності людини в межах сучасного інформаційного суспільства / Є.О. Архіпова, О. В. Ковалевська // Гуманітарний часопис. – 2012. – № 2. С. 34–38.

2. Большакова І. Критичне мислення. Початкова школа/Інна Большакова – Київ: «Вид.дім «Перше вересня», 2016. 144 с. (Бібліотека «Шкільного світу»).
3. Вукіна Н. В. Критичне мислення: як цьому навчати : наук.-метод. посібник / Н. В. Вукіна, Н. П. Дементієвська, І. М. Сущенко; за наук. ред. О. І. Пометун. – Харків, 2007. 190 с.
4. Державний стандарт початкової загальної освіти (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87). URL: <http://www.mon.gov.ua>
5. Заїр-Бек С.І. Розвиток критичного мислення на уроці / С.І. Заїр-Бек., І.В. Муштавінська. - М. : Просвіта, 2011. 223 с.
6. Запитання на уроці: Навіщо? До кого? Як і про що?: Метод. посібник для вчителів загальноосвітніх шкіл / О. Пометун. – Київ, 2019. 96 с.
7. Коваль Л.В. Сучасні навчальні технології в початковій школі: Навчально-методичний посібник. Донецьк: ТОВ «ЮГО-Восток, ЛТД», 2006. 225 с.
8. Концепція «Нова українська школа» [Електронний ресурс]. URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya>
9. Навчальні програми для початкової школи [Електронний ресурс]. URL: <http://www.mon.gov.ua>
10. Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
11. Кроуфорд А. Технології розвитку критичного мислення учнів/ Кроуфорд А., Саул В., Метьюз С., Макінстер Д. ; за наук. ред. О. І. Пометун. – К.: Вид-во «Плеяди», 2006. 220 с.
12. Макаренко В. М., Туманцова О. О. Як опанувати технологію формування критичного мислення. – Х.: вид. група «Основа», 2008.
13. Нова українська школа: порадник для вчителя/ Під заг. ред. Бібік Н. М. - К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяда», 2017. 206 с.
14. Пометун О. І. Навчаємо мислити критично: посібник для вчителів / О. І. Пометун, І. М. Сущенко. – Дніпропетровськ: Ліра, 2016. 144 с.
15. Пометун О.І. Нова українська школа: розвиток критичного мислення учнів початкової школи: навч.-метод. посіб./О.І. Пометун. К: Видавничий дім «Освіта», 2020. 192 с.
16. Пометун О. І. Основи критичного мислення : навчальний посібник для учнів старших класів загальноосвітньої школи / О. І. Пометун, Л. М. Пилипчатіна, І. М. Сущенко, І. О. Баранова. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. 216 с.
17. Пометун О. І. Путівник з розвитку критичного мислення в учнів початкової школи / О. І. Пометун, І. М. Сущенко. Київ, 2017. 96 с.
18. Пометун О.І. Урок, що розвиває мислення. 70 методів в одній книзі: навч.-метод. посіб./О.І. Пометун. К., 2020. 104 с.
19. Стіл Дж., Мередіт К., Темпл Ч. Методична система “Розвиток критичного мислення у навчанні різних предметів”: Підготовлено для проекту “Читання та письмо для розвитку критичного мислення” / Науково-методичний центр розвитку критичного та образного мислення “Інтелект”. К.: Міленіум, 2001. 104 с.
20. Технології розвитку критичного мислення учнів / Кроуфорд А., Саул В., Метьюз С., Макінстер Д. / Наук. ред., передм. О.І.Пометун. – К.: Плеяди, 2006. 220 с.
21. Тягло О.В. Критичне мислення: Навчальний посібник. - Х: Основа, 2008. 189 с.
22. Ярош Г.О., Седова Н.М. Сучасний урок у початковій школі. 33 уроки з використанням технології розвитку критичного мислення. – Х.: Основа, 2005. 240 с.

### **Інформаційні ресурси**

#### **Додаткові**

1. «Шість капелюхів»: прийом-гра для розвитку критичного мислення <https://naurok.com.ua/post/shist-kapelyuhiv-priyom-gra-dlya-rozvitku-kritichnogo-mislennya>



2. 9 практичних порад, як навчити дітей критично мислити <https://naurok.com.ua/post/9-praktichnih-porad-yak-navchiti-ditey-kritichno-misliti>
3. Використання методів і прийомів технології розвитку критичного мислення на уроках хімії <http://oin.in.ua/vykorystannya-metodiv-i-pryjomiv-tehnolohiji-rozvytku-krytychnoho-myslennya-na-urokah-himiji>
4. Використання технології критичного мислення на уроках історії з метою формування ключових компетентностей учнів <https://naurok.com.ua/vikoristannya-tehnologi-kritichnogo-mislennya-na-urokah-istori-z-metoyu-formuvannya-klyuchovih-kompetentnostey-uchniv-z-dosvidu-roboti-43685.html>
5. Використання технології розвитку критичного мислення в освітньому процесі НУШ <https://vseosvita.ua/library/vikoristanna-tehnologii-rozvitku-kriticnogo-mislenna-v-osvitnomu-procesi-nus-4682.html>
6. Використання технології розвитку критичного мислення школярів на уроках зарубіжної літератури <https://ppt-online.org/36461>
7. Вправа «Акваріум»: для критичного мислення та вміння вести дискусію <https://naurok.com.ua/post/vprava-akvarium-dlya-kritichnogo-mislennya-ta-vminnya-vesti-diskusiyu>
8. Впровадження елементів критичного мислення на різних етапах уроку. Тренінг для педагогів. <https://vseosvita.ua/library/vprovadzenna-elementiv-kriticnogo-mislenna-na-riznih-etapah-uroku-trening-dla-pedagogiv-997.html>
9. Всеукраїнський портал «Початкове навчання»: [www.nachalka.com.ua](http://www.nachalka.com.ua).
10. Всеукраїнський шкільний портал: <http://www.school.ed.net.ua/>
11. Гра по-новому, навчання по-іншому. Методичний посібник / Упорядник О. Рома – The LEGO Foundation, 2018. – 44 с. <http://nus.org.ua/news/mon-opublikovalo-posibnyku-z-vykorystannyalego-upochatkovij-shkoli/>
12. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського <http://www.dnpp.gov.ua>
13. Електронна бібліотека НПУ імені М. П. Драгоманова: <https://lib.npu.edu.ua/>
14. Закон України «Про вищу освіту»: <http://zakon0.rada.gov.ua>
15. Закон України «Про освіту»: <http://zakon5.rada.gov.ua>
16. Критичне мислення <https://vseosvita.ua/library/kriticne-mislenna-10341.html>
17. Критичне мислення як засіб формування та розвитку творчих здібностей молодших школярів (з досвіду роботи) [https://osvita.ua/doc/files/news/82/8206/kryt\\_mysl\\_poch.doc](https://osvita.ua/doc/files/news/82/8206/kryt_mysl_poch.doc)
18. Критичне мислення як характеристика сучасної особистості підлітка <http://lib.iitta.gov.ua/707706/1/25.pdf>
19. Критичне мислення: ключові характеристики та вправи для його розвитку. <https://naurok.com.ua/kriticne-mislennya-klyuchovi-harakteristiki-ta-vpravi-dlya-yogo-rozvitku-rozvitku-3091.html>
20. Метод для критичного аналізу інформації Fishbone <https://naurok.com.ua/post/metod-dlya-kritichnogo-analizu-informaci-fishbone>
21. Методи та прийоми для розвитку критичного мислення <https://vseosvita.ua/library/metodi-ta-prijomi-dla-rozvitku-kriticnogo-mislenna-10398.html>
22. На урок з кубиком та квіткою (методи розвитку критичного мислення) <http://www.criticalthinking.expert/usi-materialy/chy-pidemo-na-urok-z-kubykom-ta-kvitkoju-metody-rozvytku-krytychnogo-myslennya>
23. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського – [www.nbuv.gov.ua](http://www.nbuv.gov.ua).
24. Національна доктрина розвитку освіти в Україні: <http://osvita.in.ua>.
25. Освітній портал «Острів знань»: <http://ostriv.in.ua>.
26. Освітній сайт «Освітнянська мережа України»: <http://www.ednu.kiev.ua/>
27. Освітній сайт «Шкільна освіта»: <http://www.school.edu-ua.net/>
28. Освітній сайт для сучасних педагогів: <http://konserg.ucoz.ua>.
29. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України: [www.mon.gov.ua](http://www.mon.gov.ua).

30. Педагогічна технологія критичного мислення[[http://hrushzosh.kupyansk.info/files/docs/2015/5074\\_Prezentaciya\\_Pedagogichna\\_tekhnologiya\\_kritichnog.ppt](http://hrushzosh.kupyansk.info/files/docs/2015/5074_Prezentaciya_Pedagogichna_tekhnologiya_kritichnog.ppt)]
31. Презентація "Стратегії критичного мислення"  
<https://naurok.com.ua/prezentaciya-strategi-kritichnogo-mislennya-24935.html>
32. Прийом критичного мислення «Дискусійне кафе»  
<https://naurok.com.ua/post/priyom-kritichnogo-mislennya-diskusiyne-kafe>
33. Прийом критичного мислення «Плакат думок»  
<https://naurok.com.ua/post/priyom-kritichnogo-mislennya-plakat-dumok>
34. Прийом критичного мислення «Прогулянка галереєю»  
<https://naurok.com.ua/post/priyom-kritichnogo-mislennya-progulyanka-galereeyu>
35. Розвиток критичного мислення в учнів початкових класів  
<https://naurok.com.ua/rozvitok-kritichnogo-mislennya-v-uchniv-pochatkovih-klasiv-5891.html>
36. Розвиток критичного мислення в учнів початкових класів  
<https://vseosvita.ua/library/rozvitok-kritichnogo-mislenna-v-uchniv-pochatkovih-klasiv-74019.html>
37. Розвиток критичного мислення молодших школярів на уроках літературного читання в умовах інтерактивного навчання <https://vseosvita.ua/library/rozvitok-kritichnogo-mislenna-molodshih-skolariv-na-urokah-literaturnogo-citanna-v-umovah-interaktivnogo-navcanna-34307.html>
38. Розвиток критичного мислення у молодших школярів як запорука виховання успішної особистості [https://litsey-99.at.ua/publ/vystavka\\_2018/rozvitok\\_kritichnogo\\_mislennja\\_u\\_molodshikh\\_shkoljariv\\_jak\\_zaporuka\\_vikhovannja\\_ushpishnoji\\_osobistosti/9-1-0-51](https://litsey-99.at.ua/publ/vystavka_2018/rozvitok_kritichnogo_mislennja_u_molodshikh_shkoljariv_jak_zaporuka_vikhovannja_ushpishnoji_osobistosti/9-1-0-51)
39. Розвиток критичного мислення у процесі навчання дітей та молоді  
[http://imso.zippo.net.ua/wpcontent/uploads/2018/03/2018\\_03\\_29\\_2\\_Bohan.pdf](http://imso.zippo.net.ua/wpcontent/uploads/2018/03/2018_03_29_2_Bohan.pdf)
40. Розвиток критичного мислення учнів у процесі навчання. Семінар - практикум.  
<https://vseosvita.ua/library/rozvitok-kritichnogo-mislenna-uchniv-u-procesi-navcanna-seminar-praktikum-1014.html>
41. Сайт «Все для вчителя»: <http://www.uroki.net>.
42. Сайт «Освітнянська мережа України»: [www.ednu.kiev.ua](http://www.ednu.kiev.ua).
43. Сайт видавництва «Початкова школа»: <http://www.pochatkova-shkola.net/journal.htm>.
44. Сайт учителів початкових класів: <http://yrok.at.ua>.
45. Степаненко, О., Тесленко, Т., Нагорняк, С. (2022). Розвиток критичного мислення учнів та студентів під час дистанційного навчання в умовах війни. *Акта Paedagogica Volynienses*, 3, 89–94, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2022.3.13>
46. Стратегії розвитку критичного мислення. Мозкова атака. «Асоціативний куш»  
<http://putped.edu.ua/koledzh/navchalna-diyalnist/nova-ukrajinska-shkola/metodichni-rekomendatsiji/851-strategiji-rozvitku-kritichnogo-mislennya-mozkova-ataka-asotsiativnij-kushch.html>
47. Тесленко Т., Губарева Д. Підготовка майбутніх педагогів початкової школи до формування критичного мислення молодших школярів. *Наукові інновації та передові технології* 9 (11). 2022. с.233-239. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-9\(11\)-233-239](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-9(11)-233-239).
48. Технології розвитку критичного мислення учнів  
<https://osvita.ua/doc/files/news/487/48780/KritichneView.pdf>
49. Технологія критичного мислення <https://vseosvita.ua/library/tehnologia-kritichnogo-mislenna-3188.html>
50. Топ-12 прийомів розвитку критичного мислення, адаптованих для використання у школі <https://naurok.com.ua/post/top-12-priyomiv-rozvitku-kritichnogo-mislennya-adaptovanih-dlya-vikoristannya-u-shkoli>
51. Топол В. Як по-новому оцінюватимуть учнів перших класів  
<http://nus.org.ua/articles/yak-po-novomuotsinyuvatymut-uchniv-pershyyh-klasiv/>

52. Шість цеглинок в освітньому просторі школи. Методичний посібник / Упорядник О. Рома – The LEGO Foundation, 2018. – 32 с. <http://nus.org.ua/news/mon-opublikovalo-posibnyky-zvykorystannyalego-u-pochatkovij-shkoli/>

53. Формування ключових і предметних компетентностей школярів в умовах впровадження Державного стандарту початкової загальної освіти вчителями початкових класів <https://vseosvita.ua/library/formuvanna-klucovih-i-predmetnih-kompetentnostej-skolariv-v-umovah-vprovadzenna-derzavnogo-standartu-pocatkovoi-zagalnoi-osviti-vcitelami-pocatkovih-k-2328.html>

54. Як допомогти учням опанувати основу критичного мислення? <https://naurok.com.ua/post/yak-dopomogti-uchnyam-opanuvati-osnovu-kritichnogo-mislennya>

55. Як розвивати критичне мислення в учнів (з прикладом уроку) <http://nus.org.ua/articles/krytychne-myslennya-2>

56. Як розвивати критичне мислення в учнів (з прикладом уроку) <https://www.ar25.org/article/yak-rozvyvaty-krytychne-myslennya-v-uchniv-z-prykladom-uroku.html>

## VIII. Інформація про викладача

|   |   |
|---|---|
| <b>Викладач</b>   | <b>ТЕСЛЕНКО ТЕТЯНА ВАСИЛІВНА</b>  |
| <b>Профіль викладача на сторінці кафедри/факультету</b> | Доцент кафедри початкової освіти педагогічного факультету <a href="https://pf.npu.edu.ua/fakultet/struktura/kafedry/kafedra-pochatkovoi-osvity/pro-kafedru-pmpn#teslenko-tv">https://pf.npu.edu.ua/fakultet/struktura/kafedry/kafedra-pochatkovoi-osvity/pro-kafedru-pmpn#teslenko-tv</a> |
| <b>Електронна адреса</b>                                | <a href="mailto:t.v.teslenko@npu.edu.ua">t.v.teslenko@npu.edu.ua</a>  |
| <b>Контактний телефон</b>                               | м.т. +380505833654  |
| <b>Інформація про консультації</b>                      | Консультації згідно визначеного графіку кафедри   |

## IX. Організаційні вимоги з вивчення освітнього компоненту

**9.1. Політика щодо відвідування.** Під час вивчення ОК здобувачі вищої освіти дотримуються вимог чинного законодавства України, Статуту УДУ імені Михайла Драгоманова (<https://npu.edu.ua/images/file/conf/2014/003456.pdf>) і Правил внутрішнього розпорядку УДУ імені Михайла Драгоманова (<https://npu.edu.ua/profkom-spivrobotnykiv?view=article&id=4480&catid=337>), відвідують заняття згідно розкладу, дотримуються етичних норм поведінки.

Усі учасники освітнього процесу дотримуються загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності й толерантності. Відвідування занять з курсу є обов'язковим за визначеним деканатом розкладом. За об'єктивних причин (лікарняний, заява) заняття може бути відпрацьованим. Атмосфера на заняттях повинна бути творчою, відкритою до конструктивної критики. Недопустимі запізнення на заняття; списування.

**Політика щодо дедлайнів і перескладання.** Здобувачі вищої освіти можуть здійснювати перескладання результатів навчання ОК відповідно до положення «Порядок організації і проведення контролю та оцінювання знань студентів Українського державного університету імені Михайла Драгоманова», «Порядок контролю якості знань студентів УДУ імені Михайла Драгоманова», «Положення про організацію освітнього процесу у УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://npu.edu.ua/nmc#normatyvno-pravova-baza>).

**Правила виконання завдань ОК:** практичні та самостійні завдання виконуються вчасно та здаються викладачу у визначені ним терміни. Роботи, що здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижчою оцінкою (75% від максимальної оцінки). У разі неатестації перескладання відбувається з дозволу деканату.

**Політика щодо конфліктних ситуацій.** Вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО здійснюється відповідно до «Положення про врегулювання конфліктів у УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://npu.edu.ua/nmc#normatyvno-pravova-baza>). Між учасниками освітнього процесу здійснюється партнерська взаємодія, толерантність і повага до кожної особистості.

**9.2. Політика щодо академічної доброчесності.** Політика ОК ґрунтується на засадах Положення «Про академічну доброчесність у Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова» (<https://npu.edu.ua/auka/antyplahiat/polozhennia-pro-vchenu-radu-2>).

Викладач ознайомлює здобувача вищої освіти з правилами поведінки на заняттях, користуванням засобами електронного зв'язку, недопущенням академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування, акцентує увагу на заборону використання додаткових джерел інформації під час оцінювання знань, при використанні Інтернет ресурсів зазначається використане джерело. Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.